

WET OP DE RECHTEN VAN DE PATIENT

(22 augustus 2002, B.S. 26 september 2002)

Bijgaande samenvatting verwoordt de beperkte folder uitgegeven door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

De integrale tekst, alsook het commentaar hierbij door hoger genoemde overheidsdienst is te verkrijgen in de ombudsdienst van het AZ St.-Jan AV.

De wet op de patiëntenrechten geldt voor alle zorgverstrekkers

Artsen, apothekers, kinesisten, tandartsen, verplegend personeel, enz.

Deze wet:

- wilt een duidelijke relatie tussen patiënt en zorgverstrekker;
- bepaalt eenieders recht;
- geeft u de mogelijkheid om uw verwachtingen kenbaar te maken;
- geeft u de mogelijkheid beroep te doen op een ombudsdienst wanneer u vragen of klachten hebt.

SINDS 6 OKTOBER 2002 BESTAAT ER EEN WET OP DE PATIENTENRECHTEN:

- Recht op vertegenwoordiging
- Recht op kwaliteitsvolle dienstverlening
- Recht op vrije keuze van zorgverstrekker
- Recht op informatie
- Recht op toestemming
- Rechten in verband met het patiëntendossier
- Recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer
- Recht op klachtenbemiddeling

Recht op kwaliteitsvolle dienstverlening

U hebt recht op kwaliteitszorg in functie van de beschikbare medische kennis en technologie.

Die zorg moet worden verstrekt met respect voor de menselijke waardigheid en de autonomie van elke patiënt. De wet verbiedt elk onderscheid op basis van sociale klasse, nationaliteit of inkomen.

Indien een zorgverstrekker weigert om u te verzorgen, dan moet hij u doorverwijzen naar een andere zorgverstrekker.

Recht op vrije keuze van zorgverstrekker

U kan zelf een zorgverstrekker kiezen, ook wanneer uw huisarts u bijvoorbeeld doorverwijst naar een collega of naar een specialist.

U kan ook een tweede zorgverstrekker raadplegen, bijvoorbeeld om een tweede advies te vragen.

U kan uw keuze ook herzien.

Recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Geen enkele informatie over uw gezondheidstoestand kan worden meegedeeld aan derden, tenzij dit uitdrukkelijk bij wet is voorzien.

Zonder uw toestemming mag niemand aanwezig zijn bij een behandeling of onderzoek die hiervoor niet strikt nodig is.

Recht op informatie

De zorgverstreker moet u tijdig en op een begrijpelijke manier alle nodige informatie geven. U kan vragen om die informatie schriftelijk te bevestigen.

Welke informatie?

Over uw gezondheidstoestand:

- resultaten van een onderzoek (diagnose), de verwachte evolutie, wat u zelf kan doen, mogelijke behandelingen, ...

Over een voorgestelde behandeling:

- het doel, of ze dringend is, de duur, nevenwerkingen, risico's, ...,
- de kosten,
- mogelijke alternatieven.

U kan altijd iemand vragen om met u mee te gaan (zoals een vriend of familielid, zorgverstreker of niet) wanneer u denkt dat u niet alles zal verstaan. Dit hoeft niet noodzakelijk de door u aangeduide vertegenwoordiger te zijn.

U wilt geen informatie

U hebt het recht om niet geïnformeerd te worden, behalve indien dit **een ernstige bedreiging** vormt voor uw gezondheid of die van anderen (bijvoorbeeld over een besmettelijke ziekte).

De zorgverstreker kan informatie weigeren...

De zorgverstreker kan uitzonderlijk en tijdelijk informatie weigeren wanneer hij meent dat deze informatie een ernstige bedreiging vormt voor uw gezondheid.

In dat geval moet hij:

- een andere zorgverstreker raadplegen,
- de redenen voor zijn beslissing noteren in uw patiëntendossier,
- de vertrouwenspersoon die u eventueel hebt aangeduid inlichten.

Recht op toestemming

Zonder uw toestemming kan geen enkele behandeling worden gestart of verder gezet.

Hoe toestemming geven?

De toestemming moet mondeling en ondubbelzinnig worden gegeven nadat u grondig geïnformeerd werd. Ze kan worden opgeschreven in uw patiëntendossier. U kan ook een voorwaardelijke toestemming geven (b.v. het stopzetten van chemotherapie wanneer ze niet werkt).

Indien u een behandeling weigert of uw toestemming intrekt

Uw weigering of de intrekking van toestemming moet te allen tijde worden gerespecteerd.

U kan op elk moment uw beslissing herzien.

De zorgverstrekker moet u uitleggen welke de gevolgen kunnen zijn van uw weigering.

Hij moet u een mogelijk alternatief voorstellen of u doorverwijzen naar een andere zorgverstrekker.

In spoedgevallen

De zorgverstrekker zal rekening houden met uw eventuele eisen. Indien het onmogelijk is om uw toestemming of die van uw vertegenwoordiger te vragen, moet de arts alle noodzakelijke behandelingen instellen. Zodra het mogelijk is moeten de rechten op informatie en toestemming worden gerespecteerd.

Rechten in verband met het patiëntendossier

U hebt recht op een patiëntendossier dat zorgvuldig wordt bijgehouden en veilig wordt bewaard. Er kunnen meerdere dossiers bestaan (bij uw huisarts, in het ziekenhuis, bij de tandarts, ...).

U hebt het recht om dit dossier te lezen. U kan ook een vertrouwenspersoon (zorgverstreker of niet) aanduiden die het dossier samen met u of in uw plaats kan inkijken. U kan tegen kostprijs een kopie aanvragen van heel of een gedeelte van uw dossier. Uw aanvraag moet binnen de vijftien dagen worden mogelijk gemaakt.

Dit inzagerecht is niet absoluut

- u mag geen gegevens over derden (andere personen dan u zelf) lezen, noch persoonlijke nota's van de arts;
- de zorgverstreker kan inzage weigeren van gegevens waarvan hij oordeelt dat ze een ernstig gevaar voor uw gezondheid kunnen opleveren. In dat geval kan alleen een ander door u aangeduid zorgverstreker het dossier lezen.

Sommige gegevens kunnen of moeten in het dossier worden genoteerd, zoals de aanduiding van een vertegenwoordiger, de identiteit van de vertrouwenspersoon, uw verzoek om geen informatie te krijgen, de toestemming of de weigering van een behandeling, specifieke verwachtingen, ...

DOSSIER BIJ OVERLIJDEN Uw echtgenoot of partner en bloedverwanten tot de tweede graad* kunnen een zorgverstreker aanduiden om na uw overlijden uw dossier te raadplegen.

Ze moeten daarvoor wel een specifieke reden kunnen opgeven en u mag zich er bij leven niet tegen verzet hebben.

* ouder, kind, broer/zus, kleinkind, grootouder

De ombudsdienst

Indien u niet tevreden bent over de geleverde diensten of klachten hebt over een zorgverstrekker, kan u terecht bij een ombudsdienst.

De wet voorziet

- een ombudsdienst voor elk ziekenhuis. Die dienst behandelt alle klachten over zorgverstrekkers van die instelling.
- een specifieke ombudsdienst voor andere groepen van zorgverstrekkers.
- een Federale Ombudsdienst. Die behandelt klachten over zorgverstrekkers waarvoor geen specifieke ombudsfunctie bestaat.

De ombudsdiensten moeten alles doen om uw vragen en klachten zo goed mogelijk op te lossen.

Indien dat mislukt, dan moeten zij u inlichten waar u eventueel met uw klachten terecht kan.

U behoudt het recht om onmiddellijk klacht in te dienen bij het gerecht. Door gebruik te maken van de ombudsdienst vermijdt u een vaak moeilijk, lang en duur proces.

EEN GOEDE RAAD Raadpleeg de ombudsdienst voor al uw klachten over uw rechten als patiënt.

Hoe uw rechten uitoefenen?

Indien u meerderjarig bent, dan kan u zelf voor uw rechten als patiënt opkomen. Maar stel dat u niet langer bekwaam bent om die rechten uit te oefenen, bijvoorbeeld in geval van een coma, na een verdoving, dementie...

Wacht niet tot het zover is, maar neem nu reeds uw voorzorgen door een vertegenwoordiger aan te duiden voor het geval zich later een dergelijke situatie zou voordoen.

Wat moet u doen?

- Kies een meerderjarige persoon die u vertrouwt om in uw naam uw rechten uit te oefenen.
- Maak een document met daarin de naam van die vertrouwenspersoon, en de datum. U en de vertegenwoordiger moeten dit document tekenen.
- Vermeld in dit document wat u precies verwacht van uw vertegenwoordiger en eventuele specifieke eisen.
- Geef een kopie van dit document aan de vertegenwoordiger en aan uw behandelende arts.

U kan via dezelfde procedure te allen tijde de aanduiding van een vertegenwoordiger intrekken.

Indien u geen vertegenwoordiger hebt aangeduid:

dan zal u, wanneer u zelf niet meer bekwaam bent om uw rechten uit te oefenen, vertegenwoordigd worden door uw echtgenoot of samenwonende partner en, bij gebrek daaraan, door een meerderjarig kind, door uw ouders of een meerderjarige broer of zus. Indien er geen vertegenwoordiger is of geen overeenstemming kan bereikt worden, dan beslist de zorgverstreker in uw plaats. Hij moet in dat geval overleg plegen met collega's.

EEN GOEDE RAAD Kies nu een vertegenwoordiger.
Schrijf uw wensen duidelijk op.

De zorgverstreker moet de beslissing van degene die u vertegenwoordigt te allen tijde respecteren.

Indien die beslissing echter een ernstige bedreiging vormt voor uw gezondheid (zoals de weigering van een bloedtransfusie), en indien niet duidelijk vaststaat dat u hiermee akkoord gaat, dan moet de zorgverstreker hiervan afwijken.